Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2025/11

14.1.2025

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2025/11

z 19. decembra 2024,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/1806, pokiaľ ide o Vanuatu

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 77 ods. 2 písm. a),

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ([1]),

keďže:

(1) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 ([2]) uvádza zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci majú mať pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov víza (ďalej len „vízová povinnosť“), a krajín, ktorých štátni príslušníci sú od vízovej povinnosti oslobodení v prípade pobytov nepresahujúcich 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia (ďalej len „oslobodenie od vízovej povinnosti“).

(2) Vanuatská republika je v časti 1 prílohy II k nariadeniu (EÚ) 2018/1806 uvedená ako tretia krajina, ktorej štátni príslušníci sú oslobodení od vízovej povinnosti. Oslobodenie od vízovej povinnosti sa uplatňuje na štátnych príslušníkov Vanuatu od 28. mája 2015, keď bola podpísaná Dohoda medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch ([3]) (ďalej len „dohoda“) a začala sa predbežne vykonávať v súlade s článkom 8 ods. 1 dohody. Dohoda nadobudla platnosť 1. apríla 2017.

(3) Vo Vanuatu sa od 25. mája 2015 uplatňujú systémy udeľovania občianstva investorom, prostredníctvom ktorých štátni príslušníci tretích krajín, ktorí by inak podliehali vízovej povinnosti, môžu získať občianstvo Vanuatu výmenou za investície, a tak získať bezvízový prístup do Únie.

(4) Keďže udeľovanie vanuatského občianstva v rámci jeho systémov udeľovania občianstva investorom sa považovalo za obchádzanie konania Únie o udelení krátkodobého víza a posúdenia bezpečnostných a migračných rizík, ktoré so sebou prináša, ako aj za zvýšené riziko pre vnútornú bezpečnosť a verejný poriadok členských štátov, Rada 3. marca 2022 prijala podľa článku 8 ods. 4 uvedenej dohody rozhodnutie (EÚ) 2022/366 ([4]), ktorým sa čiastočne pozastavilo vykonávanie dohody. Pozastavenie vykonávania dohody bolo obmedzené na bežné pasy vydávané Vanuatu od 25. mája 2015, keď sa počet úspešných žiadateľov v rámci systémov udeľovania občianstva investorom začal výrazne zvyšovať.

([1]) Pozícia Európskeho parlamentu z 27. novembra 2024 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 12. decembra 2024.

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1806 zo 14. novembra 2018 uvádzajúce zoznam tretích krajín, ktorých štátni príslušníci musia mať víza pri prekračovaní vonkajších hraníc členských štátov, a krajín, ktorých štátni príslušníci sú oslobodení od tejto povinnosti (Ú. v. EÚ L 303, 28.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1806/oj).

([3]) Ú. v. EÚ L 173, 3.7.2015, s. 48, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2015/1035/oj.

([4]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/366 z 3. marca 2022 o čiastočnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch (Ú. v. EÚ L 69, 4.3.2022, s. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/366/oj).

(5) Komisia podľa článku 8 ods. 6 prvého pododseku písm. a) nariadenia (EÚ) 2018/1806 prijala 27. apríla 2022 vykonávacie nariadenie (EÚ) 2022/693 ([5]), ktorým sa dočasne pozastavilo oslobodenie od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu od 4. mája 2022 do 3. februára 2023.

(6) V období po 4. máji 2022, keď sa začalo uplatňovať dočasné pozastavenie oslobodenia od vízovej povinnosti, a podľa článku 8 ods. 6 prvého pododseku písm. a) tretieho pododseku nariadenia (EÚ) 2018/1806 nadviazala Komisia posilnený dialóg s Vanuatu s cieľom dosiahnuť nápravu okolností, ktoré viedli k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti. Vanuatu sa však počas tohto dialógu zmysluplne neangažovalo.

(7) Vzhľadom na pretrvávanie okolností, ktoré viedli k dočasnému pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti, a nedostatočnému zapojeniu Vanuatu do ich nápravy rozhodnutím Rady (EÚ) 2022/2198 ([6]) zrušila Rada rozhodnutie (EÚ) 2022/366 a pozastavila vykonávanie dohody v celom rozsahu od 4. februára 2023.

(8) Komisia podľa článku 8 ods. 6 prvého pododseku písm. b) nariadenia (EÚ) 2018/1806 prijala 1. decembra 2022 delegované nariadenie (EÚ) 2023/222 ([7]), ktorým sa dočasne pozastavilo oslobodenie od vízovej povinnosti pre všetkých štátnych príslušníkov Vanuatu od 4. februára 2023 do 3. augusta 2024.

(9) V období po 4. februári 2023, keď sa začalo uplatňovať delegované nariadenie (EÚ) 2023/222, Komisia pokračovala v posilnenom dialógu s Vanuatu. V období od februára 2023 do apríla 2024 sa konali štyri stretnutia, ako aj početné výmeny informácií v písomnej forme.

(10) Väčšina obáv, ktoré sa týkajú systémov udeľovania občianstva investorom uplatňovaných vo Vanuatu a ktoré Komisia uviedla vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2022/693, pretrváva. Hoci Vanuatu prijalo v roku 2023 niekoľko legislatívnych zmien zameraných na riešenie týchto obáv, nepredložilo uspokojivé dôkazy o tom, že uvedené zmeny sa vykonávajú a sú dostatočné na zmiernenie bezpečnostných rizík, ktoré predstavujú jeho systémy udeľovania občianstva investorom.

(11) Systémy udeľovania občianstva investorom uplatňované vo Vanuatu stále neobsahujú žiadnu požiadavku, aby žiadatelia mali vo Vanuatu skutočný pobyt alebo tam boli fyzicky prítomní. Proces podávania žiadostí naďalej riadia špecializované agentúry so sídlom mimo Vanuatu, čo znamená, že žiadatelia nemusia mať s orgánmi Vanuatu žiaden priamy kontakt. Počas procesu podávania žiadostí sa neuskutočňujú žiadne pohovory so žiadateľmi. Keďže neexistuje požiadavka na osobný pohovor, orgány Vanuatu majú menej možností žiadateľov riadne posúdiť a overiť informácie uvedené v ich žiadosti vrátane ich pravdivosti a dôveryhodnosti.

(12) Žiadosti sa naďalej spracúvajú vo veľmi krátkych lehotách. Napríklad proces preverovania a hĺbkovej kontroly žiadostí trvá maximálne 14 dní s možnosťou predĺženia na 30 dní. Miera zamietnutých žiadostí je naďalej mimoriadne nízka, čo potvrdzuje posúdenie Komisie, že proces preverovania je nespoľahlivý. Podľa informácií, ktoré poskytlo Vanuatu, bolo Vanuatu v rokoch 2022 a 2023 doručených 1 988 žiadostí o občianstvo výmenou za investície, z ktorých len 27 bolo zamietnutých.

(13) V marci 2023 Vanuatu zmenilo svoj zákon o občianstve, pričom nahradilo inštitúcie zodpovedné za preverovanie a vykonávanie hĺbkových kontrol žiadostí a príslušných postupov. Predchádzajúci interný preverovací výbor, ktorý vymenoval predseda vlády, bol konkrétne nahradený troma inštitúciami: policajným zborom Vanuatu, finančnou spravodajskou jednotkou a imigračnými službami Vanuatu. Uvedené inštitúcie preverujú a vykonávajú hĺbkové kontroly žiadostí, a to aj vyhľadávaním v databázach Interpolu, a podávajú správy generálnemu tajomníkovi výboru pre občianstvo. Hoci sa zdá, že nový postup na jednej strane zmierňuje riziko udelenia občianstva osobám, ktoré sú uvedené v databázach Interpolu, na druhej strane neobsahuje ďalšie prvky, ktoré sú potrebné na riadne posúdenie toho, či žiadatelia prestavujú bezpečnostné riziko. Orgány Vanuatu najmä nemajú k dispozícii primerané prostriedky na overenie pravdivosti dokladov vydaných krajinou pôvodu alebo pobytu žiadateľa, ako sú doklady totožnosti a výpisy z registra trestov, pretože si nevymieňajú informácie s krajinami pôvodu alebo pobytu žiadateľov.

([5]) Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2022/693 z 27. apríla 2022 o dočasnom pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu (Ú. v. EÚ L 129, 3.5.2022, s. 18, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/693/oj).

([6]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2022/2198 z 8. novembra 2022 o úplnom pozastavení vykonávania Dohody medzi Európskou úniou a Vanuatskou republikou o zrušení vízovej povinnosti pri krátkodobých pobytoch (Ú. v. EÚ L 292, 11.11.2022, s. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/2198/oj).

([7]) Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2023/222 z 1. decembra 2022 o dočasnom pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre všetkých štátnych príslušníkov Vanuatu (Ú. v. EÚ L 32, 3.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/222/oj).

(14) Krajiny pôvodu úspešných žiadateľov v rokoch 2022 a 2023 zahŕňajú najmä krajiny, ktorých štátni príslušníci podliehajú vízovej povinnosti. V roku 2023 bola väčšina žiadostí od štátnych príslušníkov Číny (519) a Ruska (237). Na rozdiel od iných tretích krajín, ktoré uplatňujú systémy udeľovania občianstva investorom, Vanuatu naďalej prijíma a spracúva žiadosti ruských štátnych príslušníkov od začiatku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine.

(15) Pred rokom 2021 mohli osoby, ktoré získali občianstvo Vanuatu prostredníctvom systému udeľovania občianstva investorom, následne požiadať vo Vanuatu aj o zmenu mena. Vanuatu počas posilneného dialógu informovalo Komisiu, že v roku 2021 došlo k zmene príslušných právnych predpisov, aby osoby s dvojakým občianstvom nemohli zaregistrovať zmenu svojho mena vo Vanuatu. Vanuatu však Komisiu informovalo aj o tom, že nemá žiadne záznamy o zmenách mien zaregistrovaných pred rokom 2019. Nemôže preto poskytnúť žiadne informácie o počte osôb, ktoré získali občianstvo výmenou za investície a následne si zmenili meno, ani o žiadnych následných kontrolách týchto osôb.

(16) Hoci Vanuatu informovalo Komisiu, že na základe jeho judikatúry je možné odňať občianstvo, ak bolo získané podvodom alebo v rozpore so zákonom, neposkytlo informácie o skutočných prípadoch, v ktorých bolo občianstvo nadobudnuté prostredníctvom jeho systémov udeľovania občianstva investorom odňaté. Vanuatu okrem toho nezaviedlo žiadny štrukturálny mechanizmus monitorovania ex post s cieľom riešiť možné bezpečnostné medzery v prípade viac ako 10 000 pasov vydaných pred zmenou svojho zákona o občianstve a zavedením údajne spoľahlivejšieho postupu preverovania. Vo februári 2023 Vanuatu zriadilo vyšetrovaciu komisiu poverenú vyšetrovaním akýchkoľvek údajných priestupkov spáchaných počas uplatňovania systémov udeľovania občianstva investorom od ich zriadenia. V apríli 2024 Vanuatu informovalo Komisiu, že uvedené vyšetrovanie stále prebieha a že nemôže poskytnúť presný dátum, do ktorého vyšetrovacia komisia doručí svoje zistenia.

(17) Podľa článku 8 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2018/1806 Komisia pred uplynutím platnosti delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/222 predložila Európskemu parlamentu a Rade správu o pozastavení oslobodenia od vízovej povinnosti pre štátnych príslušníkov Vanuatu, v ktorej podrobne opísala posilnený dialóg s Vanuatu a dospela k záveru, že Vanuatu nenapravilo okolnosti, ktoré viedli k pozastaveniu oslobodenia od vízovej povinnosti.

(18) Nariadenie (EÚ) 2018/1806 by sa preto malo zmeniť tak, že odkaz na Vanuatu sa presunie z časti 1 prílohy II do časti 1 prílohy I s cieľom opätovne zaviesť vízovú povinnosť pre štátnych príslušníkov Vanuatu.

(19) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a rozvoji schengenského *acquis* ([8]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode B rozhodnutia Rady 1999/437/ES ([9]).

(20) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ([10]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bodoch B a C rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES ([11]).

([8]) Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/1999/439(1)/oj.

([9]) Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k Dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1999/437/oj).

([10]) Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 52, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2008/178(1)/oj.

([11]) Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2008/146/oj).

(21) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* ([12]), ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bodoch B a C rozhodnutia 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ ([13]).

(22) Toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis*, na ktorom sa Írsko nezúčastňuje v súlade s rozhodnutím Rady 2002/192/ES ([14]). Írsko sa preto nezúčastňuje na jeho prijatí, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

(23) Pokiaľ ide o Cyprus, toto nariadenie predstavuje akt, ktorý je založený na schengenskom *acquis* alebo s ním inak súvisí v zmysle článku 3 ods. 1 Aktu o pristúpení z roku 2003,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (EÚ) 2018/1806 sa mení takto:

1. V časti 1 prílohy I sa za položku „Uzbekistan“ vkladá táto položka:

   „Vanuatu“.

2. V časti 1 prílohy II sa vypúšťa táto položka:

   „Vanuatu (*)

   (*) Oslobodenie od vízovej povinnosti sa pre všetkých štátnych príslušníkov Vanuatu pozastavuje na obdobie od 4. februára 2023 do 3. februára 2025.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli 19. decembra 2024

Za Európsky parlament	*predsedníčka*
predsedníčka	*predseda*
R. METSOLA	BÓKA J.

([12]) Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/prot/2011/350/oj.

([13]) Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí v mene Európskej únie Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/350/oj).

([14]) Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2002/192/oj).